

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnštvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 —
četrt 6, 50 —
mesec 2, 20 —

V upravnštvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 —
četrt 5 —
mesec 1, 70 —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 55.

V Ljubljani, v četrtek 7. marca 1901.

Letnik XXIX.

Za podporo vinogradnikom.

Naši poslanci, združeni v „Slovanskem centru“, so opozorili drž. zbor in vlado na veliko stisko, v kateri so slovenski vinogradniki. Iz nesreč, katere so zadele naše vinogradništvo v zadnjih letih, si naši vinorejci ne morejo pomagati. Ker oni s svojim denarnim in krvnim davkom vključ svoj siromaščini podpirajo državo, je država njim nasproti dolžna, da jih ne zapusti v njihovi stiski.

Zato so naši poslanci vitez Berke, Žičkar, Pfeifer, dr. Gregorčič in tovariši — postavili sledeči nujni predlog:

„Skozi desetletja je napredovalo opustošenje vinogradov na Spodnjem Štajerskem, Dolenjskem in v Primorju. Obširne pokrajine, ki so bile ponos posestnikov in so jim dajale toliko dohodka, da so mogli brez skrbi živeti, je trtna uš izpremenila v puščave.

Posestniki teh opustošenih vinogradov žive v največji revščini, izročeni so najhujši bedi, in ker ne morejo sami zmagati velikih stroškov za obnavljanje vinogradov, morajo zapuščati domovino. Vedno več jih mora vzeti v roke potno palico in se izseliti v daljne tuje kraje, da si poiščejo pogojev za obstanek, katerih jim domovina ne more več dati.

Če še dalje traja ta obupni položaj, tedaj nam nastane dvojna nevarnost: Država izgubi mnogo direktnih in indirektnih davščin, in širne pokrajine bodo izgubile mnogo prebivalcev, vsled česar bo pomanjkanje poljskih delavcev — že sedaj jako občutno — postalo še mnogo večje.

Kar je država doslej izdala na podporah za obnovitev vinogradov, nikakor ne zadostuje. Obnovitev vinogradov jako zadržuje to, da je državna pomoč odvisna od vspešnega sodelovanja posameznih deželnih zborov.

Te velike nevarnosti, ki jih je povzročilo opustošenje vinogradov v omenjenih pokrajinah, je mogoče odstraniti le s tem, da

se začne velika, odločna, čisto državna pomožna akcija, brez vseh ozkosrčnih ozirov, neodvisno od sodelovanja deželnih zborov in od prispevkov deželnih zakladov.

Ko je svojedobno država podpirala vinogradnike v bizeljski okolici spodnještajerski, ki je bila najprej opustošena od trtne uši, so se tam vinogradi večinoma obnovili in dajejo lepe dohodke. S tem se je neovržno dokazalo, da spada obnova vinogradov med one produktivne plodonosne investicije, ki posebno mnogo koristijo državi. Zato država ne sme odlašati, ampak mora te sebi sami plodonosne investicije izvesti v velikem obsegu.

Podpisani torej predlagajo:

Visoka zbornica skleni:

C. kr. vlada se pozivlje, da za to, ker se je dosedanja podpora za obnovitev vinogradov izkazala kot popolnoma nezadostna, določi zadostujoča denarna sredstva v ta namen in brez odloga stavi predlog v tem smislu in predlaga nove načine za uspešnost te državne podpore.

V formalnem oziru predlagamo, da se o tem predlogu posvetuje z okrajšavami, ki so dopustne po § 42. poslov. reda.

Na Dunaju, 8. svečana 1901.

Vitez Berke, Žičkar, Pfeifer, dr. Gregorčič, Pogačnik, Povše, dr. Žitnik, Vencajz, dr. Šusteršič, Szajer, Bomba, Fijak, Wilk, Olaszewski, Barwinski, dr. Stojan, Bojko, Pihuliak, Kubik, Krempa, dr. Gladyszowski, dr. Hruban.

Ta predlog je stavljen torej kot nujni predlog in mora priti na vrsto, ako parlamentarni divjaki ne razbijajo drž. zbora. Bog daj, da bi naši poslanci izvajali to prepotrebno državno pomoč.

Državni zbor.

Dunaj, 6. sušca.

Vsi današnji listi pišejo obširno o večeršnjih dogodkih v zbornici. V prvi vrsti

je treba naglašati, da se je zbornica lotila dela in v eni seji dovršila prvo branje o vojaških novincih. Dotična vladna predloga se je izročila vojnemu odseku, ki se je že danes obširno bavil z raznimi željami in pritožbami prebivalstva glede vojaške službe. Posebno opravičena je pač zahteva kmečkih in obrtniških krogov, da naj bi se sinovi, ki so za vzdrževanje družine doma nujno potrebni, uvrstili v nadomestno rezervno. V tem oziru je včeraj zbornica vsprejela resolucijo. A kaj pomaga? Že mnogo let zbornica v obliki takih resolucij izraža svoje in prebivalstva želje vojni upravi, a ta jih polaga na polico. Treba je dolgo čakati, predno iz semena postane pogača.

Drugo pomenljivo dejstvo je, da so se včeraj Mladočehi odločno uprli zahtevi posl. Fressla in tovarišev, naj bi odobrvali njih politične kozle in otroške zlobnosti ter jim pripomogli do slave pri volivcih. Prijatelj in nasprotnik sta hvalila Mladočeha, ki so odvrčali odgovornost za škandale svojih prevočnih sorojakov. To je bila dobra šola za češke agrarce in socialce. Toda želeli bi, da Nemci na levici isto store nasproti svojim burovžem okoli Schönererja. Mi obojamo početje Fresslovo, toda še odločnejše surovost vsenemških agitatorjev, ki se vedno ponasajo s svojo nemško oliko. Fressl in tovariši niso nevarni ljudje, kozarec mrzle vode jim kri ohladi. Schönererjevci pa so prednja straža vsenemškega gibanja, ki hoče eno vero, eno domovino pod žezlom nemškega cesarja, kar je Franko Stein v predzadnji seji javno priznal. Ti so teroristi, ki Darokljejev meč drže nad parlamentom. Naj nemške stranke nasproti tem ljudem to storé, kar so včeraj Mladočehi nasproti svojim uskokom storili, in parlament se oprosti svoje more.

Res, da »Narodni Listy« in časniki, katerim znani češki dopisnik daje svoje informacije, Fressla opisujejo kot narodnega mučenika ter Čehom očitajo narodno izdajstvo. Toda človek, ki predrzno drega v sršenovo gnezdo in uganja poulične izgrede, ne zasluži obrambe in pomilovanja. Češki po-

slanci so si pridobili zahvalo svojih ožjih zaveznikov in priznanje ostalih strank.

Kar pa pišejo možje z Janovim obrazom, to razsodnih ljudi ne moti v nepristranski sodbi. Mi le povdarjamo, da so Mladočehi storili le svojo dolžnost in si s tem povzdignili svojo politično etiko.

Državna žganjarina.

Današnja seja se je pričela ob 3. uri popoldne, ker so dopoldne zborovali razni odseki. Na dnevnem redu je prvo branje vladne predloge o državni žganjarini, o kateri sem svoječasnno poročal. Govornikov je sicer mnogo oglašanih, a jutri utegne biti prva razprava v zbornici končana, ker se v načelu strinjajo vse stranke s predlogo. Do 5. ure sta govorila z desnice češki poslanec Heinrich in z levice dr. Lemisch.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. marca.

Razprava o rekrutnem kontingentu.

Vladna predloga o vojaških novincih se je v predzadnji seji brez prvega branja na predlog posl. vit. Berksa izročila vojnemu odseku, ki se je takoj včeraj dopoldne sošel v posvete. Poročevalcem o tej predlogi je bil odbran poslanec Popowski. Pri tej priliki se je odsek posvetoval tudi o cesarskih naredbah, s katerimi so se dovolili vojaški novinci za leto 1898 in 1899 in katerih parlament dosedaj še ni odobril, in katerih vlada tudi sedaj ni predložila vojnemu odseku. Z novo predlogo je dobil odsek samo naredbo za leto 1900. Posl. Pospisil je torej vprašal vojnega ministra, zakaj se to ni zgodilo. Minister je pa odgovoril, da sta ti dve naredbi že ob veljavo, ker je bila vsaka veljavna le za dobo jednega leta. Sicer se pa ne more ničesar več spremeniti, če tudi ju parlament ne odobri. Tej ministrov izjavi sta najodločnejše ugovarjala posl. Hofica v ime Čehov in posl. Hofmann v ime nemške ljudske stranke. Zadeva glede vojaških novincev ni nikdar nekaj nepričakovanega, za kar je namenjen § 14. Vlada bi bila morala

LISTEK.

Simon Jenko: Pesmi II.

Izšel je pravkar II. zvezek Jenkovih pesmi. Uredil ga je E. Gangl, ilustriral pa J. Vavpotič.

Če naj odkrito povemo, kar smo si mislili, ko smo prejeli II. zvezek Jenkovih pesmi, moramo reči, da nismo bili nič kaj veseli. Ne, da ne bi čislali Jenka, tega menda ni treba še posebej zatrjevati! Da je bil Jenko pesnik, darovit, čustvovit pesnik, to vemo vsi. Strinjamo se ne z vsem, kar je v prvi zbirki njegovih pesmi, ampak pocizje je premnogo v njej. To je tista neprisiljena, spontanna poezija Jenkova, ki jo Stritar po pravici tako hvali. »Jenko ni delal in koval pesmi, da bi jih pošiljal, še predno so se posušile, v »Novice« ali »Glasnik«. On je pel, kedar in kar mu je velevalo srce, ni se silil s pomočjo domišljije v tuje položaje. Druga posebnost Jenkovih pesmi, s katero se nam prikupljajo, je ta, da so naravne, preproste, jasne; kar čuti, to nam poveduje pesnik naravnost brez okolišev, brez prisiljenih tropov in alegorij. Tako je tudi Jenko zadel srečno pravi narodni glas. Naj-

lepše njegovih pesmi se skoraj bero kakor narodne...« (Stritar: Zbrani spisi V. 118.)

Dasi torej po pravici čislamo Jenka, vendar nismo bili nič kaj veseli, ko smo prejeli II. zvezek njegovih pesmi. Zakaj ne? I zato ne, ker se nam je zdelo, da bo to iz večine le samo paberkanje, tisto paberkanje, s katerim se je toliko grešilo pri Nemcih, kakor pravi Stritar (D. Zvon 1880, str. 154), govoreč ravno o Jenkovi zapuščini. Gangl sicer sodi, da bo slovensko občinstvo gotovo z veseljem seglo po tej zbirki, češ, »da je pri nas mnogo ljudi, ki so mislili, da ni ostavil Simon Jenko ničesar«. Toda toliko ljudi pa menda res ni, ki bi to mislili! Ena pesem »V god Vaclava Brila« (v II. zvezku na str. 120 brez naslova) je bila natianjena že v »Zvonu« (I. 1880), a leta 1886. je objavil »Kres« kar 26 še nenatisnjenih Jenkovih pesmi (izmed katerih jih kakih 15 pogrešamo celo v novi zbirki).

Literarna zapuščina Jenkova nam je torej bila izvečine pač že znana. Toda, iz njegovega življenja tudi vemo, da je spenil najlepše pesmi od l. 1857—1860 in jih je torej gotovo objavil že sam v svoji prvi

* Pesem »Marija« v novi zbirki pa ni vsa Jenkova. Zložili so jo skupno Bril, Jenko in Mandelc in objavili pod imenom »Skupčie«, menda v »Danici«. (Primeri Kres V. 7.)

zbirki, ki je izšla še le l. 1864. Zato nismo mogli bogsivedikaj pričakovati od tega paberkanja. Da, celo zbal smo se za Jenka, da mu le to paberkanje ne bo zvečalo pesniške slave. Povod za to nam je dal zopet Stritar. Čujmo, kaj pripoveduje v »Zbranih spisih« (V., 314): »Pokojni Simon Jenko ni bil baš na glasu zaradi posebne skromnosti. In vendar, ko je bil v prvič sklenil na svetlo dati svoje pesmi, ponižal se je toliko, da mi jih je izročil v pregled. Izrekel sem mu svojo sodbo: med mnogimi plevami mnogo dobrega zrnja, lepe misli v nedovršni obliki, jezik nepravilen... vse je predelati treba. Hudo sem se mu zameril s tem izustilom, kaj tacega se ni nadejal. Ali pesmi v tedanji obliki ni dal na svetlo, in to je bilo pametno; ko bi bilo storil, ne vem, kako bi bilo z njegovo pesniško slavo. Rekel ni nič, ali pesmi je predeloval in predeloval na tihem; in še le čez nekaj let jih je izročil pokojnemu Mandelcu in meni s »polnim pooblastilom«, naj izbereva iz debele, čedno pisane knjige one pesmi, katere meniva, da so tiska vredne. In bilo jih je tiska vrednih lepo število...«

Jenko torej svojih pesmi za tisk ni bil zbral, ampak izbral. Marsikaj je torej ostalo v tisti debeli knjigi, kar ni bilo za

tisk, še več pa med drugimi papirji. Taki paberki se morejo natisniti kot znanstveni doneski k pesnikovi biografiji in psihologiji, a kot samostojni, dovršeni umotvori se po naši sodbi ne morejo in ne smejo zbrati in izdati!

To pa je storil E. Gangl. Zato nismo bili veseli le-te nove zbirke, ko smo jo prejeli. Ko smo jo pa pregledali, smo je bili žalostni! Gangl je naravnost grešil zoper pesnika. Ko bi bil izbral pesmi, kar jih je pesnik zložil po prvi zbirki leta 1864, ter tako pomnožil le-to zbirko, bi mu nihče ne mogel kaj. To bi bilo hvaležno in hvalevredno delo. A Gangl je zbral menda vse, kar je dobil iz dobe 1864 do 1869 do pesnikove smrti, a poleg tega je segel še nazaj pred dobo 1864 ter zbral še tiste »pleve« in tisto plažo, kar je je že zavrzel pesnik sam.

Tako je zašla v novo zbirko cela vrsta pesmi, ki so nedovršene, v razkavi obliki, prazne, nejasne. Zašle pa so tudi pesmi, ki so naravnost — škandal! »Prijetna komedija«, »Pod gradom«, »Kaj vam mar?«, »Lepa Neža«... to so reči, ki jih je Jenko lahkomišelnost »sklalfal« privatno za svoje tovariše in vaše fanto, a da jih bo nekega dne razglasil E. Gangl slovenskemu svetu kot umotvore, »ki se v njih zrcali tista Jen-

prositi poprej idemnitete za svoja ustavna kršenja, potem pa šele predložiti predlogo za leto 1901. — Seveda so igrali veliko ulogo tudi Bošnjaki v Gradcu in justament-stališče vojne uprave. — Paragraf 14. vojnega zakona slóve: Dejanjski nabori vseh kontingentov se more vršiti šele tedaj, ako jih je zakonodaja že odobrila. — S pomočjo § 14 se more samo zapovedati, ne pa »votirati«.

Deželnozbornsko zasedanje.

Kakor je posneti raznim dunajskim listom, se namerava sklicati deželne zbornice le v mesecu maju in ne v velikonočnih počitnicah. Parlament bo baje zboroval do srede maja. Ta trditev se pa težko uresniči, ker mnogi deželni zbori ne morejo tako dolgo čakati. Le malo je takih deželnih zastopov, ki bi bili v zadnjem kratkem zasedanju odobrili polletni proračunski provizorij, še manj pa seveda takih, ki imajo pod streho cel proračun za tekoče leto. V največ kronovinah je dovoljen tri- oziroma štirimesečni proračunski provizorij. Mej temi je v prvi vrsti Kranjska, potem Galicija in druge kronovine. Tudi Čehi še niso mogli uravnati svojih finančnih zadev. Nemogoče je torej, da bi se odlašalo z zasedanjem čez velikonočne praznike do meseca maja, in prav verjetno je, da se snidejo dež. zastopi v drugi polovici aprila.

Najnovejša taktika češkega kluba

ne ugaja povsem mladočeskim krogom okoli »Nar. Listov«. List očita češki delegaciji, da je napravila veliko napako. Razum in čut, piše imenovani list, nam pravita, da ni pametno odložiti parlamentarnega orožja v sedanjem trenutku in če tudi le za kratek čas in le v prid nekaterim predlogam. Nepoboljšljivemu Dunaju je treba z dejanji pokazati, da je zelo nevarno igrati se s hudo žaljenimi čustvi češkega naroda. — Češka delegacija je seveda drugega mnenja.

Položaj katolikov v Prusiji.

V pruski poslanski zbornici je sedaj na dnevnem redu razprava o proračunu ministrstva za nauk in bogočastje. Pri tej priliki se je oglasil za besedo zastopnik centra poslanec Bachem, ki je zahteval za katolike v Nemčiji istih svobod, ki jih uživajo protestantske manjšine v katoliških deželah, posebnost v Avstriji. V Angliji, Severni Ameriki, sploh v državah, kjer je protestantizem v pretežni večini, uživajo katoliki mnogo večjo svobodo, kakor pa v Nemčiji, kjer je število katolikov skoro jednako onemu protestantov. Protestantske manjšine v Avstriji in na Bavarskem se ne morejo pritoževati niti v enem oziru, vsem veroizpovedanjem je zajamčena popolna svoboda. — Odgovarjal mu je minister dr. Studt, ki pa seveda govornika ni zadovoljil. Minister je izjavil, da sam nima upanja, da bi se posrečilo popolno sporazumljenje mej cerkvijo in državo; katoliška cerkev namreč ne more dati gotovih koncesij, ravno tako pa tudi ne država.

kova duša, ki nas tako toplo objema ob branju prvega zvezka njegovih pesmi, o tem se Jenku pač nikdar ni sanjalo! Čudno, da ni ponatisnil še tiste Jenkove:

„Kogar vsaktero krilo, kakor mene,
Navda s plamenom . . .“

To je literaren škandal, in kriv ga je Gangl! Take apoteoze menda vendar ne boste zahtevali od slovenskega ljudstva, da bi vzprejelo in imelo vse za lepo, za nedosežno, za božansko, kar je v slabih urah zagrešil kak pesnik! Braniti vam ne moremo, če jo uganjate vi, a svečano prosvедуjemo proti temu, da bi s takimi nazori našemu narodu pridili in kvarili zdravi okus!

Ilustriranih izdaj se še nikdar nismo oveselili. Če pa kdo ilustrira najrajši ravno to, kar je grdo, je to značilno za moderni okus. Pesem »Pod gradom« bi utegnil kdo tolmačiti sarkastično, a ko je Vavpotič s pariško »nadmoralnostjo« ilustriral, je to nemogoče, in čitatelji bodo imeli Jenka za podgrajskega pohajaja! Če se tako ne dela Jenku krivica, naj presodijo Gangl, Vavpotič, Fischer in Schwentner, ki so za to — odgovorni!

Jenkovi pesmi II. zvezka v tej obliki ne moremo priporočati. Kdor ga je prejel, naj ga vrne! Kdor ga je mislil kupiti, naj to misel opusti! Ne bo mu žal!

A. U.

Kakih koncesij želi vlada, tega minister ni povedal.

Kabinetna kriza v Španiji.

Novi španski kabinet bo bržkone sestavil bivši liberalni ministerski predsednik Sagasta, ako se mu v zadnjem hipu ne izjavi vso podporo. Za vojnega ministra si bo izvolil generala Weylerja, ki je sedaj glavni guverner v Madridu. Kako ugodno bo rešena kriza, je pač najboljši dokaz to, da bo takoj razpuščen parlament in se nove volitve vrše v maju. Novi parlament bi se pa sešel še le v juniju. Do tedaj si bo nova vlada morda že toliko opomogla, da bo mogla stopiti pred parlament. Kako dolgo bo stala na krmilu, je seveda drugo vprašanje.

Slovstvo.

»Vrtec« in »Angelček« sta ljubezniva lista, res popolnoma primerna mladini. Od liberalne strani se je ustanovil proti njima »Zvonček«, ki naj ju izpodrini. Z vsemi sredstvi reklame in usiljevanja delajo na to zlasti pri krajnih šolskih svetih. Z ozirom na to, da sta »Vrtec« in »Angelček« si že pridobila trajnih zaslug in sta v popolnoma zanesljivih rokah prof. Kržičiča, med tem, ko »Zvonček« urejujejo »Narodovci«, priporočamo svojim somišljenikom, da vestno podpirajo ta dva nujno potrebna in koristna lista. B. K.

»Argo«. Osmi letnik tega znanstvenega lista, ki je sicer pisan nemško, a se peča izključno le s kranjskimi, zlasti kulturno-zgodovinskimi vprašanji, je prinesel mnogo posameznostij, ki bodo dobro služile vsakemu, ki bo pisal objektivno kulturno zgodovino naše dežele. Dolga serija člankov o »Železu na Kranjskem«, o plovstvu na Savi, o našem gozdarstvu in o ljubljanskih gospodarskih vprašanjih je objavila mnogo doslej neznanega materiala. Cena listu je 8 K na leto.

»Zlatá kniha o následovani Krista«. Z latiny nove přeložil Josef J. Vejchodský. Cena 140 K. Tomaž Kempčan, ki ga je Slovenecem tako lepo preložil g. kan. Kalan, je tu v prijetnem češkem prevodu in majhni obliki molitvenika. Češćine zmožnim Slovencem ga priporočamo. (Izšel v Brnu, knižtiskarna benediktina rajhradských.)

Dopisi.

Iz Starega trga pri Ložu, 28. svečana. Liberalno trobilo »Slov. Narod« se je v št. 36. zaletelo tudi v mojo osebo. Znani dopisnik »Sl. Naroda«, ki je kratko pred drž. zbor. volitvami sam v nekem pismu zatrjeval, da je katoliškega mišljenja — seveda takrat se je mu šlo za osebno korist — se je sedaj zopet razkačil, boječ se prangerja od svojih stanovskih koleg, ter napadel mojo osebo, ker misli, da me bo osramotil. Izjaviti pa moram, da bi si štel v največjo sramoto, ako bi me kdo v »Slov. Narodu« pohvalil.

Kmet sem, a zaničujem tisto »gospodar«, katera si drži tako podlo glasilo. Dopisnik hoče v zgoraj navedeni številki dokazati mojo nesposobnost za krajnega šolskega načelnika, zato pravi, da sem prejšnje čase na božjih potih naprej molil. Prav rad verjamem, da bi Vi tega ne storili, boječ se, da izgubite pravico do »inteligentnosti«. Jaz se pa nisem sramoval in se tudi sedaj ne sramujem pokazati svoje kat. prepričanje, tudi, če treba, očitno. Ali se spominjate, učeni g. dopisun, kaj je storil slavni naš vojskovodja Radecky pred bitko? Ker imate toliko veselja do dopisov, zakaj še njega ne raztrgate kot zagrizenega klerikalca in tercijala!

Vaš dopis me ni prav nič zadel, pač pa bi bilo seveda vse drugače, ko bi mi kdo očital kako drugo nepoštenost, n. pr. da sem 3 mesece že moral na javne troške dobrote uživati na nekem manj poštenem prostoru, kakor na božjih potih. Ali ne? Žal, da je v našem kraju še peščica njih, ki pozabijo tudi javno priznati, da sta jih učila tudi krščanski oče in krščanska mati Boga znati. Dopisuna pa bode v oči, da se ogromna večina ljudi v nekdanjem liberalnem Starem trgu tako junaško oklepa svojih vrlih duhovnikov. Prepričan sem, da Vam res ne preostaja drugega, kakor v dolgočasnih zimskih dnevih v potu svojega obraza kovati neslane članke »Sl. Nar.«, da pokažete svoje naprednjaštvo ter tako delate reklamo za se. Jaz sicer ni-

mam kot pošten kmet toliko časa, kakor Vi za pisanje, vendar ako želite še katero zve deti, vam jo še lahko povem.

Jernej Poje,

posestnik in krajni šolski načelnik.

Iz Smlednika, 6. marca. Od 24. februarja do 3. marca vršil se je pri nas sveti misijon, ki so ga vodili č. gg. misijonarji Heidrich, Nežmah in Klančnik. Akoravno je bil prve dni hud mráz in je nazadnje južno vreme in dež nagajal, udeleževalo se ga je ljudstvo iz cele fare z veliko vneto, tako da je naša lepa prostorna cerkev bila vedno napolnjena. Pazljivo sledili so ljudje izvrstnim govorom gospodov misijonarjev in da niso besede govornikov padle na skalo, pričale so od ranega jutra do poznega večera oblegane spovednice. Obhajanih je bilo okrog 2000. Veselje vseh pa je priklopelo do vrhunca, ko je v soboto prihitel sam prevzvišeni gospod knezoškof, ki je v nedeljo v prelepem sklepem govoru navduševal vse k stanovitosti in sprejel tudi naša dekleta in vrle mladeniče v Marijino družbo.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. marca.

Koliko so vredni Hribarjevi urad. popravki in »Narodove« notice. Kakor znano, smo prinesli mi pred kratkim notico, da ima inženier Wagenführer od ljubljanske občine iztirjati še precejšnjo svoto, do katere ne more priti, ter bo tožil. Župan Hribar pošlje takoj uradni popravek, v katerem trdi, da mora Wagenführer plačati občini, in ne občina njemu. »Narod« nam je obesil pa te le psovke: »Umazani Slovenec« blati, dela ostudno vojno, same laži, sumničenja, natolcevanja, infamije, šenkavski gadje, lopovski pisarjenje, ostudni napadi itd. V isti notici je župan Hribar objavil Wagenführerjevo zaupno pismo, v katerem Wagenführer trdi, da nas on ni informiral. Iz tega pisma je izvajal »Narod«, ali Hribar, če je on to pisal, sledeči zaključek: 1. Da »Slovenec« ni imel nikake dejanske podlage, nikake zanesljive informacije, ko je napadal župana in občinski svet, nego je vedoma natolceval in obrekoval, da bi občinstvo naščuval zoper občinsko upravo; 2. da je bil pripravljen postaviti se v službo svojega podjetnika in žurnalistično podpirati vsako njegovo, še tako krivično tirjatev, da bi le mogel hujskati in ščuvati in slepiti občinstvo, pa naj bi imela občina tudi še tako škodo. Tu jih imate zdaj v celi njihovi nagoti te »Slovenčeve« poštenjake, tu spoznate, kaki ljudje so zbrani v klerikalnem taboru, kaki ljudje stezajo svoje umazane roke ob občinski upravi. — Stvar je pa čisto drugačna, in res je, kar smo pisali. G. Hribar je bil toliko — recimo diplomatičen, — da je zlorabil Wagenführerjevo zaupnost s tem, da je objavil del njegovega zaupnega pisma, drugi del je pa izpustil, v katerem pravi Wagenführer: »Wenn mir das Gericht zu meinem Rechte verhilft u. die k. k. Landesregierung, so ist jede Zeitungspolemik überflüssig«. To je Hribar izpustil. Njegovo ravnanje je pa krivo, da sedaj inženier Wagenführer mestno občino res toži in se bo pred sodiščem dokazalo, koliko je bilo resnice na Hribarjevem uradnem popravku, in tedaj se bo videlo, ali smo mi zaslužili tiste psovke, ali jih je zaslužil nekdo drugi. Naše informacije v tej zadevi so bile že od začetka zanesljive; a objavili smo stvar, ne da bi občini škodili, ampak da bi posvetili v finančne manipulacije mož, ki so na čelu občinski upravi.

† Č. g. Alojzij Vuga, vikar v Šempolaju pri Nabrežini, je umrl pretečeni petek v bolnišnici usmiljenih bratov v Gorici. Zopet je posegla smrt v vrste goriške duhovščine, ter vgrabila vnetega duhovnika v najboljših letih. Blagi ranjki se je rodil 4. maja 1866 v Morskem pri Kanalu, kot sin kmečkih starišev. V šolah, na gimnaziji je bil skoraj vedno odličnjak — a v bogoslovju je posvetil vse svoje moči hogoslovnim študijam. V mašnika je bil posvečen 8. septem. 1890; novo sveto mašo je pel v Kanalu. Prvo službo je nastopil kot kaplan na Placuti v Gorici, ter opravljal težavno službo pet let s posebno požrtovalnostjo in gorečnostjo mladega duhovnika. Pred tremi leti je prišel kot vikar v Šempolaj, kjer pa ni mogel več

tako delovati. Vše v Gorici je začel bolehati — iskal je pomoči pri Kneippu — toda bolezen se je hujšala, ter ga prisilila, da je v pretečenem oktobru pustil službo, ter iskal olajšanja pri usmiljenih bratih v Gorici. — Pogreb je bil v nedeljo popoldne ob pol 5; vdeležilo se ga je dosti duhovnikov in velika množica hvaležnih Placutarjev. Ranjki je bil res blaga duša, mož izvanredne delavnosti in vstrajnosti in goreč zagovornik katoliških načel. Prva leta je bil stalen dopisnik »Liga«, »Slovenec«, a do zadnjega »Primorskemu Listu«. Priporočamo ga v molitev! Naj v miru počiva!

Umrla je pri šolskih sestrah v Mariboru M. Margareta Pucher. Rojena je bila leta 1818 v Kapeli pri Radgoni. — V Mariboru je umrl trgovec Fr. Ferline v 62 letu svoje dobe.

Javno predavanje v Katol. domu. Sinoči je gosp. dr. I. Janežič v zelo šaljivi obliki pojasnil pomen slovensk. delavskega stavbinskega društva. Prihodnjo sredo 13. t. m. bo govoril g. dr. Krek o vplivu papeža Leona XIII. na socijalno gibanje.

Dramatične predstave na deželi.

Iz Krke se nam poroča, da se je ondi igra »Lurška pastarica« v nedeljo po večernicah dne 3. marca zopet ponovila. Občinstva se je vse trlo. Igro so vprizorila dekleta Marijine družbe. Igra ni pripomogla samo k napravi zastave dekl. Mar. družbe, ampak tudi k vsestranski izobrazbi naroda. Posnemanja vredno!

Javni ljudski shod priredi politično društvo »Edinost« prihodnjo nedeljo ob 10. uri dopoldne v Trstu v telovadnici »Tržaškega Sokola«. Na dnevnem redu je protest radi ljudskega štetja in novi domovinski zakon.

»Društvo za krščansko umetnost« je v svoji odborovi seji z dne 5. marca presojevalo Vurnikov načrt za kapelico pri plavžu na Jesenicah in načrt Josipa Šubica za popravljene altar v župniji Trata. Naposled je bil dokončan razgovor o popravi župne cerkve v Kranjski gori. Odbor je sklenil kupiti nekaj knjig, ki se ozirajo na ornamentalno slikarstvo. Škofjskemu muzeju je daroval č. gosp. župnik Franc Marešič na Lipoglavem star gotiški kelih iz l. 1533.

Slovinci v Celovcu. Po zadnjem ljudskem štetju je v Celovcu 493 oseb vpi-salo slovensko narodnost. L. 1890 je pri ljudskem štetju slovensko narodnost priznalo 723 torej se je Nemcem posrečilo znižati to število za 231.

Zdravilišče za jetične nameravajo ustanoviti na Štajerskem. Pripravljalni odbor se je že ustanovil.

Tržaške novice. Nevarno ranjen je bil v pretepu z nekim vojakom 30letni Jožef Dagarin iz Škofje Loke. — Ustrelil se je v gojzdiču pod sv. Alojzjem 46letni Lovro Mihelič iz Vrdele. — Gradnja električne železnice iz Trsta na Opčino se je že pričela.

»Centralna posojilnica« v Gorici. Iz poročila o obnem zboru »Centralne posojilnice« v Gorici posnemamo; Napredek in vseh zavoda v prvih sedmih mesecih pokažejo računi, sklenjeni dne 31. decembra 1900, ki izkazujejo sprejemkov 364.817K 6 v, izdatkov 351.271 K 49 v, denarni promet je torej znašal 716.088 K 55 v. Glavnih deležev je bilo vplačanih do 31. decembra 1900: 75 z svoto 15.000 K. Opravičnih deležev je vplačanih 143 s svoto 286 K. — Posojil se je dalo 219.174 K. — Hranilnih vlog je vložilo 184 strank 133.70906 K. — Posojilnic je do zdaj pristopilo 9, in sicer posojilnice v Št. Petru, Solkanu, Pevmi, Biljani, Črnicah, Čepovanu, Mirnu, Biljah in v Kamnjah. — Veliko pomoč je dobila »Centralna posojilnica« od »Ljudske posojilnice« v Ljubljani. Nje načelnik gospod dr. Ivan Šusteršič je že od začetka pri sestavi pravil šel na roko. Pozneje je dovolil urediti knjige po vzorcu »Ljudske posojilnice« in je krepko podpiral posojilničen kredit. Občni zbor je sklenil, da se mu zapíše zahvala v zapisnik in da se mu to tudi pisмено naznani.

Iredentovci in Tegethofov spomenik v Pulju. Te dni so puljski iredentovci na čuden način okrasili Tegethofov spomenik. Na sabljo Tegethofa so privezali krčmarsko znamenje vinotoča, preko prs pa

so mu obesili napis bližnjega fotografskega ateliera »Olimpije«. Častniki so očistili spomenik.

Definitivna je postala provizorična učiteljica Ernestina Jamšek na Igu.

V bolnico usmiljenih bratov v Kandiji so v minulem mesecu sprejeli 193 bolnikov. Od teh so jih odpustili 87 ozdravljenih, 23 zboljanih in 2 neozdravljiva. Dva bolnika sta umrla. Koncem meseca je preostalo v okrbni 80 bolnikov.

Ljubljanske novice. Porotno sodišče. Včeraj je bil obsojen 40letni vodovodni mojster Jak. Janež iz Ljubljane na 10 tednov zapora, ker je Viktorja Malija tako težko telesno poškodoval, da je Maliju izteklo oko. Porotniki so zanikali namen težke telesne poškodbe in potrdili le drugo vprašanje. Danes je bil obsojen na tri leta 19letni tesar Janez Pavšič, ker je zaklal K. Božiča. — Ogenj. Včeraj zvečer se je vnelo v dimniku hiše šte. 10 v Gosposkih ulicah. Ognjegasci so ogenj hitro pogasili. — Tatvina v cerkvi sv. Jakoba. V Strelških ulicah so dobili razbito nabiralno pušico, ki je bila ukradena v cerkvi sv. Jakoba. V pušici je tat pustil dva vinarja. — Električna železnica v Ljubljani bode po zagotovitvi z magistrata menda otvorjena julija meseca. Sedaj bodo zgrajene samo proge: od južne železnice do dolenjskega kolodvora, od mestnega trga do garnizijske bolnice v Vodmatu, oziroma do klavnice. — Ukral je železničarju Franu Varlu iz sobe neznan tat zlato uro v vrednosti 50 K. zlat prstan v vrednosti 32 K in več slanine in klobas. — Našel je gospod Ivan Brandstätter srebrno verižico, katera se dobi pri najditelju v Samassovi tovarni. — Zgubil je včeraj nekdo denarnico z 10 gld. — Sestanek šentjakobskih župljanov je včeraj pritrtil nasvetu, naj se razpiše konkurenčna obravnava za zgradbo novega župnišča pri sv. Jakobu. Želeti bi bilo, da k zgradbi pomaga država, ker razširjenje državne (!) ceste v Rožnih ulicah je nujno potrebno.

Mestna ljudska kopelj. Od 17. do 23. svečana letos oddalo se je v mestni ljudski kopeli vsega skupaj 237 kopel in sicer za moške 206 (pranih 128, kadnih 78), za ženske 31 (pranih 14, kadnih 17)

Zdravje v Ljubljani. Od 24. febr. do 2. marca t. l. bilo je 29 novorojenih, 1 mrtvorjen, 29 jih je umrlo, med njimi 1 za škarlatico, 10 za jetiko, 1 za vnetjem sopolnih organov, 17 za različnimi boleznimi, med njimi 4 tujci, 13 iz zavodov; za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: 1 za škarlatico, 1 za tifuzom, 1 za vratico, 10 za influenco, 1 za ušesom.

Boj proti duhovščini na odru Vodstvo »nemškega ljudskega gledališča« v Berlinu namerava vprizoriti dramo »Elektra«, ki je mej drugim dala na Španskem povod znanim izgredom. Krčansko časopisje odločno protestuje.

Konec senzacionalne rodbinske drame. Ljubljancem je še v živem spominu tragična smrt mladega nadporočnika Gariboldija. Sedaj je te drame, ki se je vršila v Sibinju in katere žrtva počiva na ljubljanskem pokopališču, doigrano zadnje dejanje. Glavna oseba v tej drami je bil profesor na kadetni šoli v Sibinju, stotnik vitez Aleksander Wasserthal. Dne 20. julija leta 1898 priredili so absolvirani učenci kadetne šole v častniški kazini banket, katerega se je udeležilo več častnikov in tudi stotnik Wasserthal. Stotnik je od banketa se nenadoma vrnil domov in se ni malo začudil, ko ni dobil doma služabništva. Na opetovano trkanje odprla mu je žena. Ko je stotnik Wasserthal stopil v spalno sobo, dobil je za pečjo skritega svojega »najboljšega« prijatelja, dragonskega nadporočnika Adolfa Gariboldija. Wasserthal je potegnil sabljo in prebodel vrat Gariboldijev, ki se je takoj mrtev zgrudil. Ženo, rojeno Formay, je stotnik spodil iz hiše. Vojaško sodišče je zaradi hudodelstva umora obtoženega stotnika Wasserthala oprostilo, na kar je Wasserthal storil korake za ločitev od žene, kar je tudi dosegel ter se je pripoznala krivda žene. — Včeraj je ločitev kraljevo sodišče v Budimpešti potrdilo.

Ogerski katoliki prirede tudi letos katoliški shod. Pripravljajni odbor ima prvo

sejo 11. t. m. Shod se vrši še pred letošnjimi volitvami. Zadržna organizacija ogerskih katolikov dobro napreduje. Doselej je ustanovljenih 160 zadrug.

Spomin na cesarja Maksa. Na usodnem mestu v Queretaro, kjer je predrt s svinčenkami izdihnil brat našega cesarja, mehikanski cesar Maks, je z dovoljenjem predsednika Diaza sezidana kapela, za katero je naš cesar daroval dragoceno oltarno podobo. V Mehiko jo ponese knez Khevenhüller, ki je za časa cesarja Maksa igral veliko ulogo v mehikanski armadi. Prisostvoval bode po naročilu cesarjevem tudi blagoslovljenju kapele.

Spomenik tisočletnice Mažarov se — ruši. Narejen je iz kamna, ki vsled mokrote razpada. Pač značilna nezgoda za mažarsko »tisočletno« slavo!

Odlikovane redovnice. Križ častne legije ima na Francoskem 31 nun. Ali so to odlikovanje dobile za svojo »brezdelnost«?

Italijanski kralj v nevarnosti. »New-York Herald« javlja iz Rio de Janeiro, da so ondi aretovali 20 Lahov, ki so se zarotili proti življenju laškega kralja. Jeden njihov tovariš je že zapustil Montevideo ter je na poti v Genovo. Svojo namero hoče izvršiti z dinamitom. Italijanska vlada je vse potrebno ukrenila, da zarotnike pri dohodu v Genovo prime.

Laška armada — poljedelska šola. L. 1898 so se pričele v laški armadi gospodarsko-poljedelske besede, ki so polagoma prešle v predavanja in slednjič v tečaje. O 1. l. 1900 je podpira vojno ministerstvo. Za predavanja in gospodarske izlete se porabi prosti čas v triletni vojaški službi. Tako se vojaki domov vračajo bolj omikani v polje deljski stroki, in po končani vojaški službi se zopet z veseljem poprimajo obdelovanja zemlje. Pri nas naši mladeniči navadno pri vojaki vse veselje do poljedelstva zgube.

Umor pred sodiščem. Pred porotnim sodiščem v Neaplju je ta dni sedel na zatožni klopi kmet Vendetta, ki je nekega kmeta v prepiru usmrtil. Mej odmorom, ko so se porotniki posvetovali o krivdi, skočil je iz vrst občinstva mlad mož, potisnil stražnike na stran in bliskoma potisnil obtožencu nož v srce. Nečak umorjenega je z umorom maščeval umor.

Od raznih strani. Sreča. Sin don Carlosa, princ Jaime, ki je na poti iz Kine v Marseille, je zadel glavni dobitek ruske državne loterije v znesku 200 000 rubljev. — Dvanajst oseb je povozil vlak nedaleč od žel. postaje Sofiovka. Stroj vlaka je zagrabil voz, na katerem je sedelo dvanajst oseb, in vse usmrtil. — Velikansko pogačo so imeli na ženitovanju vojvode Westminsterkega. Pogača je bila visoka 7 čevljev in je vagala nad 200 angleških funtov. — Slavnostni obed v žalnih oblekah. Kljub temu, da je na beligranskem dvoru dvorno žalovanje, je bil danes vendar slavnostni obed na čast ruskemu poslaniku Čarikofu. Vsi udeleženci bodo pri obedu v žalnih oblekah. — Sestanek kraljice Viljemine s kraljem Edvardom. Kralj Edvard VII. bode šel koncem meseca marca v Kopenhagen. Čuje se, da bode v Vlissingen imel sestanek s kraljico Viljmino. Pričakuje, da bode ondi pogovor o Burij, ker bode kraljico spremljal minister zunanjih stvari. —

Kaj pa »inteligenca«? Ta si je včeraj privoščila zopet ljubljanskega škola. Njegov pastirski list je »trivijalen«, »terorističen«, škof je »konfuzen mož«, »zaslepljen in fanatizovan«, on z uradno oblastjo posega v politični boj v korist »ničvredne politične stranke«, ker se »Narodu« ne zdi »prav in pošteno«, škof »lažnivo« proglašata liste, kot je »Narodu«, za veri sovražne! Škof je storil s pastirskim listom »kaznjivo dejanje« in se mora »kaznovati s hudim zaporom od treh do šestih mesecev«. K sklepu kriminalist Malovrh pravi, da bo »pozval dež. sodišče, da pouči škofa, da je njegov terorizem kaznjivo dejanje«. No, »inteligenca«, le mirno! Svet se ti — smeje! — »Zopet eden!« vpije »Narodu« in pove vedno kak duhovniški škandal od Bog ve kodi, katerega resničnost ni mogoče kontrolirati. A »inteligenca« seveda verjame vse, da je le škandal, pa je dobro!

Društva.

(Slovensko katoliško akademsko društvo »Danica«) priredi v ponedeljek 11. t. m. svojo VI. redno občno zborovo sejo s sledečim vsporedom: 1. Predavanje tov. Fr. Pengova: »O najvažnejših narodnogospodarskih vprašanjih. 2. Čitanje zapisnika. 3. Poročilo odbora. 4. Volitev revizorjev. 5. Slučajnosti. — Začetek ob pol 7. uri zvečer. Lokal: »Restaurant Rosenberg«. I. Reichersstrasse 15. Odbor.

(Posojilnica v Brežicah) nam je doposlala računski zaključek za šesto upravno leto, kateremu posnemamo naslednje podatke: Pristopilo je v minulem letu 225 zadržnikov z 244 deliži; odpovedalo je 84 zadržnikov s 84 deleži; izstopilo je 76 zadržnikov s 114 deleži; ostalo je 1025 zadržnikov s 1103 deleži. Novih branilnih knjižic se je izdalo 174 uničilo pa 94. obstoji torej 270 knjižic za 252.883 K 71 h, in iznaša povprečna vloga 936 K 60 h. Posodilo se je na novo 354 zadržnikom, 203 zadružniki so pa posojilo popolnoma vrnil, dolžnikov je torej 978, ki dolžujejo skupaj 212.947 K 90 h, ali povprek 217 K 73 h. Čistega dobička je bilo 2207 K 83 h, ki se razdeli po sklepu občnega zbora z dne 10. februarja 1901 takole: (glavnim deležem pripada 50% dividenda 48 K; obresti nevknuženih dolgov »Narodnega doma« 440 kron; načelstvo dobi nagrade 600 K; tajnik 150 K; za dobrodelne namene 230 kron; eventualni zaklad 519 K 5 h; skupaj 1987 kron 5 h. Ostanek 220 K 78 h se pridene razerni zakladi, ki znaša 6785 K 85 h in bode torej narasla na 7006 K 63 h. Posojilnica je član »Zveze slovenskih posojilnic v Celju«, ki je izvršila zadnjo revizijo dne 4. maja 1900. Denarni promet je znašal 490 543 K 68 K, aktiva 275.511 K 4 h.

Telefonska in brzojavna poročila.

Ig, 7. marca. Pri občinski volitvi so zmagali naši. Le eden nasprotnik, in še ta po žrebu.

Kozje, 7. marca. Pri volitvi v okrajni zastop iz veleposestniške skupine Slovenci sijajno zmagali. Nemci niso prišli.

Dunaj, 7. marca. Danes se je vršila seja odseka za nujne pomoči. Predlog posl. Berks. Pfeifer in tovarišev glede regeneracije vinogradov se je odstopil vladi v upoštevanje. Dr. Šusteršič je predlagal resolucijo, ki poziva vlado, naj opusti princip, da je nje podpora odvisna od paralelne akcije dežele. Resolucija je bila sprejeta in se je vladni zastopnik strinjal glede take odvisnosti z dr. Šusteršičem. Na vrsto je prišel dr. Šusteršič-Vencajzev nujni predlog glede potresnega posojila. Sklenilo se je ta predlog izločiti iz drugih predlogov ter o njem posebej razpravljati. Dr. Tavčar je razburjen izjavljal, da vabila k prvi seji ni dobil (?) ter da so ga radi tega klerikalci napadli. Dr. Šusteršič je opozarjal na bedni položaj prebivalstva, ako bi se potresno posojilo iztirjevalo, ter je prosil predsednika, naj se zadeva hitro reši. V ta namen naj se skliče jutri seja odseka ter naj odsek že jutri vzame predlog v razpravo. — Predsednik je obljubil tej želji ustreči. Dr. Šusteršičev in Vencajzov predlog pride torej jutri v odseku v razpravo.

Dunaj, 7. marca. Koncem večerajšnje seje je poslanec Fressl zopet poskrbel za zabavo gaterije, ker mu predsednik ni hotel dati besede. Posl. Klofač je izjavil, da taktika češkega kluba ni v soglasju z voljo češkega naroda in da bi radikalci, ko bi razpolagali z zadostnim številom glasov, (!) preprečili razpravo o vseh vladnih predlogah, posebno pa o kontingentu vojaških novincev. — Prihodnja seja danes.

Dunaj, 7. marca. Poslovni program poslanske zbornice za čas od 7. do 15. marca je sledeče določen: volitev stalnega predsedstva, prvo branje vladne predloge o žganjarini, rešitev zakona o novincih in prvo branje investicijske predloge.

Zofja, 7. marca. Uradni list objavlja dekret, s katerim se sklicuje sobranje na 20. t. m.

Bremen, 7. marca. Mej vožnjo cesarja Viljema na kolodvor je neki

delavec Weiland vrgel kos železa v cesarjev voz in baje cesarja ranil na licu. Cesar se je brez odmora peljal dalje. Napadalec so prijeli in pravijo, da ni normalen.

Bremen, 7. marca. »Weserzeitung« poroča, da je bil cesar Viljem ranjen na licu pod desnim licem. Napadalec so pri zaslišanju opetovano napadli krči. O povodu svojega napada ni dal nobenih pojasnil. Napadalec napravlja vtis duševno nenormalnega človeka.

Berolin, 7. marca. Pri otvoritvi zbornice izjavil je predsednik, da rana cesarjeva sicer ni smrtno nevarna, vendar mora cesar biti v postelji.

Berolin, 7. marca. (C. B.) Cesar Viljem ima 4 cm. dolgo rano na licu, ki sega do kosti. Krvavel je močno. Rano so mu obvezali brez šiva. Po noči je čutil velike bolečine. Potovanje v Königsberg je moral odložiti.

Madrid, 7. marca. Novi kabinet bo takole sestavljen: Sagasta predsedstvo, Almodowa zunanje, Moret notranje zadeve, Urzaiz finance, Weyler vojno, Veragna mornarico, Villanueva javna dela, Ronarawones nauk. Portfelj za pravosodje še ni oddan.

Oporto, 7. marca. Iz dogodka zadnjih dnij znani braziljski konzul Calmon je imenovan glavnim konzulom za Trst in je že včeraj odpotoval na svoje novo mesto.

London, 7. marca. Tu se že nekaj dnij mudi odposlanec afrikanske zveze. Odposlanec posreduje, da se bivši burski republikani ne bodeti upravljali kot koloniji, ampak da se jima da, ko nastopi zopet red, avtonomne pravice in samostojna uprava. Odpoklic Milnerja bi mir pospešil.

London, 7. marca. Angleške čete imajo zaseden Philippolis in skušajo Deweta zopet zajeti, ki je svoje čete razpustil v male oddelke. Angleži upajo (!) ujeti mnogo Burov.

Pretorija, 7. marca. Alfred Milner je došel iz Kapstadta ter nastopil službo administratorja transvalske in oranjske kolonije.

London, 7. marca. Iz Pretorije se javlja, da je mej Botho in Angleži že jeden teden vojno premirje. Obravnave za konec vojne se, kakor se tu zatrjuje, vrše v najkrajšem času. Lord Kitchener, ki bode vodil vojaške obravnave z Botho, bode v spremstvu guvernerja Milnerja, ki bode vodil diplomatske obravnave s Šalk Burgerjem in Stejnom.

London, 7. marca. Poroča se, da se je Botha obrnil proti severu, da se s Šalk Burgerjem posvetuje o sedanjem položaju v Transvaalu.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prevel I. B.—č.

(Dalje.)

Osemintrideseto poglavje.

Nekega večera ustavi se pred Agnesino hišo voz. — Ona je! — Prišla je res z ubogo vdovo. Sprejem naj si v duhu misli čitatelj.

Drugo jutro Renzo kmalu pride, da bi se proti Agnese pritožil radi počasnosti Lucije. Kaj je govoril in storil, ko jo vidi pred sabo, tudi to naj si misli čitatelj. Kaj je storila Lucia, lahko s par besedami povemo.

»Bodi pozdravljen! Kako se imaš?« reče s povešenimi očmi vsa zmedena.

Ne mislite, da je bilo to vedenje za Renza presuho in da se je hudoval. Misli je prav pametno. Kakor omikani ljudje vedó, koliko veljajo vsi pokloni, tako je tudi Renzo vedel, da v teh besedah niso izražena čutila Lucije. Govorila je namreč različno proti Renzu in proti drugim znancem.

»Vesel sem, da te vidim«, odgovori Renzo s to obrabljeno publico, kakor bi jo sam te dni iznašel.

»Naš ubogi oče Cristoforo!« reče Lucija: »Molite zanj. Kajti gotovo že za naš moli v nebesih.«

„Pričakoval sem to“, reče Renzo. A ne samó na to žalostno struno se je udarilo v tem pogovoru; kljub temu pa je za Renza pogovor vedno prijeten. Liki razposajenima konjema, ki se ozirata in spenjata, vzdiguje kopita in postavljata na isto mesto nazaj, se obotavljata, predno storita prvi korak, potem namah potegneta in dirjata, kakor bi ju veter nesel, tako se godi tudi z Renzom. Izprva se mu minute zdé ure, potem pa ure minute.

Vdova ne kali družčine, ampak jo celo oživlja. Ko jo je Renzo videl v bolnici, ni si mogel misliti, da je tako prijazna in vesela. A bolnica in vaško življenje, smrt in poroka ni isto. Z Agnese je že sklenila prijateljstvo, Lucijo boža, nagaja ji šaljivo, a ne več, samó da pokaže svojo radost.

Renzo naposled reče, da gré k don Abbondiu, da se z njim pomeni glede poroke.

Nekako šaljivo in s spoštovanjem mu reče: „Gospod župnik, ali vas še glava boli, kot takrat, ko me niste hoteli poročiti? Sedaj je prilika. Nevesta je tu. Prosim, da bi mi povedali uro, in da bi brzo naredili.“

Don Abbondio ne odreče, a začne cicati, izgovarjati se in odsvetovati, češ naj se nikari ne zaplete v nove homatije, da je pregnan, da si lahko nakoplje še kaj tacega in tako naprej.

„Vem“, reče Renzo, „da vas še glava boli. A čujte!“ Pové mu, kje je videl dona Rodrigo, in da je najbrže uže umrl. „Upajmo, da se ga je Bog usmilil!“

„To nič ne dé“, reče don Abbondio. „Ali sem vam prošnjo odbil? Ne, a jaz govorim iz drugih razlogov. Premislite! Dokler diha . . . Glejte! Jaz sem priletel mož. Tudi jaz sem bil na kraji groba, a sem še tukaj. Če si zopet kaj ne nakopljem . . . živel bom še lahko nekoliko. Nravi so različne. A to nič ne dé.“

Po daljšem neodločilnem pogovoru se mu Renzo spoštljivo prikloni, vrne se k družbi, poroča in konča: „Prišel sem nazaj, da bi ne izgubil potrpljenja in ne zinil kaj nepremišljenega. Še vedno stari! Ista strahopetnost, isti izgovori! Če bi še dalje z njim govoril, kmalu bi mi povedal kaj latinskega. Zopet hoče odlašati. Bolje je, da se poročiva tam, kjer bodeva živela.“

„Veste kaj?“ reče vdova. „Mi ženske gremo k njemu in ga skušamo pregovoriti. Tudi jaz bi rada poznala tega čudnega moža. Od obeda gremo, a se ne damo takoj odpraviti. Mej tem naj mene in nevesto ženin pelje na sprehod, dokler ima Agnese opravila. Rada bi videla te gore, jezero, o katerem sem že toliko slišala. Majhen kos sem že videla.“ (Dalje prih.)

Cena žitu na dunajski borzi
dné 6. marca 1901.
Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad . . .	K 7.77 do K 7.78
» za maj-junij . . .	7.87 » » 7.88
» za jesen . . .	7.99 » » 8.00
Rž za pomlad . . .	7.72 » » 7.73
» za maj-junij . . .	7.68 » » 7.69
» za jesen . . .	7.02 » » 7.04
Turšica za maj-junij . . .	5.51 » » 5.52
» za julij-avg. . .	5.62 » » 5.64
Oves za pomlad . . .	6.56 » » 6.58

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Dat.	Čas opazovanja	Stanje neba	Temperatura po Celziju	Veterec	Nabo	Padavina v 24 urah
6.	9. ura	731.5	4.0	sl. jzvh	jasno	
7.	7. jutri	725.1	1.2	sl. zahzrah	dež	3.3
2.	popol.	722.5	2.5	sl. svzh		

Srednja večerajšnja temperatura 5.2 normale: 2.1

Dunajska borza.

Dné 7. marca.		Dné 6. marca.	
Skupni državni dolg v notab . . .	98.70	20 mark . . .	23.49
Skupni državni dolg v srebru . . .	98.65	20 frankov (napoleonor) . . .	19.09
Avstrijska zlata renta 4% . . .	118.25	Italijanski bankovci . . .	90.40
Avstrijska kronska renta 4% . . .	98.30	C. kr. cekini . . .	11.32
Ogerska zlata renta 4% . . .	118.5	3-2% državne srečke l. 1864, 250 gld. . .	184. —
Ogerska kronska renta 4% . . .	93.55	5% državne srečke l. 1860, 100 gld. . .	169. —
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld. . .	1672. —	Državne srečke l. 1864, 100 gld. . .	207.50
Kreditne delnice, 160 gld. . .	684.50	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron . . .	96. —
London vista . . .	240.30	Tisne srečke 4% . . .	149.25
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. vel. . .	117.32 1/2	Dunavske vravnjavne srečke 5% . . .	261. —

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zube pri zrebzanjih, pri izžrebzanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje.
Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Izdajatelj: Dr. Evgen Lampe.

VABILO
na
OBČNI ZBOR
„Kmetijskega društva v Gorjah,
registr. zadruga z omejeno zavezo“,
ki se bo de vršil
v ponedeljek dné 25. maroa 1901
ob 1/4. uri popoldne
v društvenih prostorih.

- Dnevni red:**
1. Pozdrav načelnika.
 2. Poročilo tajnikovo in blagajnikovo.
 3. Poročilo nadzorstva in potrditev računov.
 4. Volitev 3 odbornikov po triletni dobi odstopivših in namesto jednega umrlega odbornika.
 5. Volitev razsodišča.
 6. Razgovor o mlekarstvu.
 7. Razni nasveti.

K obilni udeležbi vabi
načelstvo.
V slučaju, da zgoraj sklicani občni zbor ne bi bil ob določeni uri sklepčen, vrši se ob 4. uri isti dan, na istem prostoru in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, koji bo de sklepčen brez ozira na število vdeležencev.

VABILO
na
OBČNI ZBOR
konsumnega društva pri D. M. v Polju,
kateri se vrši
v nedeljo dné 24. marca 1901
ob 4. uri popoldne
v Slapah šte. 49.

- Dnevni red:**
1. Poročilo načelstva.
 2. Potrjenje računa za leto 1900.
 3. Volitev 4 odbornikov, 3 namestnikov, 1 pregledovalca računov in njega namestnika.
 4. Razni nasveti.
- Neudom je vstop prepovedan.
Člane vabi k obilni udeležbi
odbor.

Dobro numočeno
polenovko
priporoča za celi postni čas
Rudolf Petrič,
trgovina spicerije in živil, Valvazorjev trg 6.
(Nasproti križevniške cerkve.)

Nabirajte že rabljene
poštne znamke vseh dežel in vrst, tudi najuavadojše. S tem pomagajte ubogim dečkom pri vzgoji za duhovski stan. Lepe nabožne spominko, zlasti križevniške rožne vence, svetinice sv. Antona in praškega Jezuska dobite za marke. — Pisati in poslati je pisarni »Belleheme« v Bregencu (Predarlško).
Polenovka (Stockfisch)
po pristno kapucinskem načinu na močena, dobiva se po najnižji ceni pri
T. Mencinger-ju
v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 44.

Dunajska borza.

Dné 7. marca.		Dné 6. marca.	
Skupni državni dolg v notab . . .	98.70	20 mark . . .	23.49
Skupni državni dolg v srebru . . .	98.65	20 frankov (napoleonor) . . .	19.09
Avstrijska zlata renta 4% . . .	118.25	Italijanski bankovci . . .	90.40
Avstrijska kronska renta 4% . . .	98.30	C. kr. cekini . . .	11.32
Ogerska zlata renta 4% . . .	118.5	3-2% državne srečke l. 1864, 250 gld. . .	184. —
Ogerska kronska renta 4% . . .	93.55	5% državne srečke l. 1860, 100 gld. . .	169. —
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld. . .	1672. —	Državne srečke l. 1864, 100 gld. . .	207.50
Kreditne delnice, 160 gld. . .	684.50	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron . . .	96. —
London vista . . .	240.30	Tisne srečke 4% . . .	149.25
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. vel. . .	117.32 1/2	Dunavske vravnjavne srečke 5% . . .	261. —

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zube pri zrebzanjih, pri izžrebzanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje.
Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Izdajatelj: Dr. Evgen Lampe.

Drože
(Frucht-Presshefe)
vsak dan sveže, najboljše kakovosti, priporoča tovarna spirita in droži v Račjah (Kranichsfeld) na Stajerskem.
Naročila naj se naslavljaajo na zastopn. g. F. S. Rojnika v Ljubljani Pred škofljo 22.
185 10-6

Šaleški premog v koscih
po ceni, pripraven za kurjavo sob in za industrije, brez smradu.
se razpošilja za vse postaje južne in koroške, kakor tudi ogerskih železnic
po 32 kron za vagon s 100 met. centi od postaje Skale.
Naročila sprejema 70 (12-12)
Šaleški premogokop v Velenji
(Wöllan.)

Za pomladno in poletno dobo
priporočam go-podarjem in kmetovalcem, kakor tudi raznim podjetnikom svojo veliko zalogo potrebnih za stavbe: portland- in roman-cement, železo za vezi, storje, traverze, železniške šine, okove za vrata in okna, trombe, cevi za vodovode, štedilnike (Sparherde).
Potem poljedelske stroje: slamoreznice, gepeljne, mlatilnice, fino izdelane, močne pluge, stroje za posnemanje smetane, stiskalnice za sadje, najnovejše trombe za gnojnice in drugo potrebno orodje za poljedelstvo.
Razno orodje za kovače, ključavničarje in mizarje.
Nagrobne križe, vitle kotle, jeklo za svedre, tehtnice in uteže, žimo, morskno travo, kakor veliko izber v kuhinjski opravi itd. po jako nizkih cenah.
Fran Stupica,
trgovina z železnino in špecerijskim blagom, Ljubljana,
Marije Terezije cesta šte. 1, poleg gostilne „pri Figovcu“.

Največja zavarovalna družba za življenje
je
„The Mutual“
v New-Jorku.
Ustanovljena 1842. Z nasprotnim zavarovanjem.
Skupno premoženje dné 1. januvarija 1900:
K 1489⁶/₁₀ milijonov.
Čisti dobiček v prid zavarovancev leta 1899:
K 38,158.423.
Jamstvena glavica za zavarovalne pogodbe v Avstriji sklenjena je shranjena pri o. kr. ministerskem plačilnem uradu na Dunaji.
Glavno zastopstvo za Kranjsko:
BRATA POLLAK v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dné 7. marca.		Dné 6. marca.	
Skupni državni dolg v notab . . .	98.70	20 mark . . .	23.49
Skupni državni dolg v srebru . . .	98.65	20 frankov (napoleonor) . . .	19.09
Avstrijska zlata renta 4% . . .	118.25	Italijanski bankovci . . .	90.40
Avstrijska kronska renta 4% . . .	98.30	C. kr. cekini . . .	11.32
Ogerska zlata renta 4% . . .	118.5	3-2% državne srečke l. 1864, 250 gld. . .	184. —
Ogerska kronska renta 4% . . .	93.55	5% državne srečke l. 1860, 100 gld. . .	169. —
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld. . .	1672. —	Državne srečke l. 1864, 100 gld. . .	207.50
Kreditne delnice, 160 gld. . .	684.50	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron . . .	96. —
London vista . . .	240.30	Tisne srečke 4% . . .	149.25
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. vel. . .	117.32 1/2	Dunavske vravnjavne srečke 5% . . .	261. —

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zube pri zrebzanjih, pri izžrebzanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje.
Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Izdajatelj: Dr. Evgen Lampe.

Mizarska zadruga
v St. Vidu pri Ljubljani
se toplo priporoča pred duhovščini in vsemu p. n. občinstvu v naročitev raznovrstne
hišne
oprave
ter tudi druge oprave, temne in likane, poljubno po želji izvršene. — Raznovrstne oprave izvršujejo se v vseh po ljubnih slogih, lastnih in predloženih uzorcih, najtrpežnejše in iz dobro izsušenega lesa po nizkih cenah.
V prav obilno naročitev se priporoča
J. Arhar,
načelnik.
238 1

Štedilno leštilo za tla (Schneider & Co. na Dunaji) je najcenejše in najpripravnejše sredstvo za domačo porabo pri leštenju parketnih lužilnih in ličilnih tal, se posuši tekom jedne ure. Dobiva se pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Františkanske ulice.
Vnanja naročila proti povzetju. 228 8 11-9

Za pomladno in poletno dobo
priporočam go-podarjem in kmetovalcem, kakor tudi raznim podjetnikom svojo veliko zalogo potrebnih za stavbe: portland- in roman-cement, železo za vezi, storje, traverze, železniške šine, okove za vrata in okna, trombe, cevi za vodovode, štedilnike (Sparherde).
Potem poljedelske stroje: slamoreznice, gepeljne, mlatilnice, fino izdelane, močne pluge, stroje za posnemanje smetane, stiskalnice za sadje, najnovejše trombe za gnojnice in drugo potrebno orodje za poljedelstvo.
Razno orodje za kovače, ključavničarje in mizarje.
Nagrobne križe, vitle kotle, jeklo za svedre, tehtnice in uteže, žimo, morskno travo, kakor veliko izber v kuhinjski opravi itd. po jako nizkih cenah.
Fran Stupica,
trgovina z železnino in špecerijskim blagom, Ljubljana,
Marije Terezije cesta šte. 1, poleg gostilne „pri Figovcu“.

Največja zavarovalna družba za življenje
je
„The Mutual“
v New-Jorku.
Ustanovljena 1842. Z nasprotnim zavarovanjem.
Skupno premoženje dné 1. januvarija 1900:
K 1489⁶/₁₀ milijonov.
Čisti dobiček v prid zavarovancev leta 1899:
K 38,158.423.
Jamstvena glavica za zavarovalne pogodbe v Avstriji sklenjena je shranjena pri o. kr. ministerskem plačilnem uradu na Dunaji.
Glavno zastopstvo za Kranjsko:
BRATA POLLAK v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dné 7. marca.		Dné 6. marca.	
Skupni državni dolg v notab . . .	98.70	20 mark . . .	23.49
Skupni državni dolg v srebru . . .	98.65	20 frankov (napoleonor) . . .	19.09
Avstrijska zlata renta 4% . . .	118.25	Italijanski bankovci . . .	90.40
Avstrijska kronska renta 4% . . .	98.30	C. kr. cekini . . .	11.32
Ogerska zlata renta 4% . . .	118.5	3-2% državne srečke l. 1864, 250 gld. . .	184. —
Ogerska kronska renta 4% . . .	93.55	5% državne srečke l. 1860, 100 gld. . .	169. —
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld. . .	1672. —	Državne srečke l. 1864, 100 gld. . .	207.50
Kreditne delnice, 160 gld. . .	684.50	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron . . .	96. —
London vista . . .	240.30	Tisne srečke 4% . . .	149.25
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. vel. . .	117.32 1/2	Dunavske vravnjavne srečke 5% . . .	261. —

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zube pri zrebzanjih, pri izžrebzanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje.
Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Izdajatelj: Dr. Evgen Lampe.